

Slovo k povzbuzení na sobotu 28. března 2020...
Biblická čtení: Jer 11,18-20; Ž 7; Jan 7,10-53

Milé sestry, milí bratři,

zkusme se opět krátce zastavit nad oběma dnešními čteními, zkusme se jimi jako každý den nechat oslovit a povzbudit. Dnes třeba každým zvlášť.

První čtení je, jako již vícekrát v postní době, z knihy proroka Jeremiáše. Není divu, protože právě tento starozákonní prorok, vystupující v době pro Izrael nejkritičtější, těsně před začátkem babylonského vyhnanství na přelomu sedmého a šestého století před Kristem, je jedním z nejvýraznějších prorockých předobrazů Krista, a to právě Krista trpícího. Ne že by až tak hovořil o jeho příchodu a působení či o jeho utrpení, takových pasáží najdeme mnohem více například u Izaiáše (včetně vize trpícího Služebníka Hospodinova), ale předobrazil ho zejména svým vlastním životním údělem.

Jeremiáš ohlašoval varovné Boží slovo, velmi nepohodlné, vyzývající k nespolehání se na vlastní síly a už vůbec ne na síly okolních mocností (Egypta), nýbrž k důslednému obrácení se k Hospodinu. Takovou řeč jeho současníci však nechtěli ani trochu slyšet, a proto se snažili Jeremiáše všemožně umlčet. On se tak stal snad nejvíce pronásledovaným starozákonním prorokem. Jeho současníci mu totiž nejenom zacpávali ústa, nejenom mu spílali, ale usilovali mu přímo o život, dokonce ho chtěli fakticky zabít, když ho hodili do prázdné cisterny.

Právě toto nepřijetí je i v pozadí dnešního úryvku. Jeremiáš se dovídá o úkladech svého okolí, kterému chtěl pomoci a pro jehož záchranu nepohodlně prorokoval. Velmi ho to raní. Nebere však spravedlnost do svých vlastních rukou, nýbrž Hospodinu svěřuje svou při, před ním vylévá své srdce, včetně svého hněvu: „kěz vidím tvou pomstu nad nimi, neboť tobě svěřuji svou při.“ Tím se skutečně stává předobrazem „Beránka vedeného na porážku, který ani hlasu nevydal“, ale jen do Otcových rukou „svěřil svého ducha“. A také krásným vzorem pro nás pro všechny.

Vždyť i my se dostáváme do situací ne nepodobných té Jeremiášově. Když nám někdo chce ublížit, když se dovíme o intrikách či úkladech někoho proti nám, anebo „jen“ o nějakém podrazu, nějaké falši či nepřijetí, navíc pokud se něco takového děje navzdory naší dobré vůli a snaze. Anebo když nás naše okolí, lidé kolem nás, leckdy i ti nejbližší, přivedou k hněvu a s ním třeba i k touze po nastolení spravedlnosti, v horším případě k touze po odplatě či dokonce pomstě. Tehdy jsme v nebezpečí, že vezmeme příliš unáhleně spravedlnost do svých vlastních rukou. I to je někdy samozřejmě potřeba a zbabělostí by bylo nekonat, ale rozhodně ne vždy. Někdy je prostě lepší – a někdy i jedině možné – jen Hospodinu svěřit svou při a zbytek nechat na něm.

Jelikož mnohdy nevíme, kdy, zda a jak máme jednat, kdy a jak se máme přičinit o sjednání spravedlnosti a kdy ne, je dobré Hospodinu svěřit svou při v každém případě. Jen tak máme naději, že nejenže popravdě zjistíme, kdy, zda a jak máme reagovat, ale i naději, že naše případná reakce bude skutečně spravedlivá v očích Božích a nejen „spravedlivá“ v očích našich.

Evangelijním úryvkem jsme duchovně přeneseni do Jeruzaléma, do svátečních dnů svátků stánků (svátků připomínajících putování pouští), kdy – podle Janova sepsání – Pán Ježíš pronáší další ze svých velkých řečí. Ta končí sporem mezi samotnými židy, kdo vlastně Pán Ježíš je. Spor se točí kolem toho, zda z Galileje, kde je Nazaret, může vzejít nějaký prorok, natož Mesiáš. Aktéři sporu, zjevně učení židé, patrně učitelé Zákona z řad farizeů, znají starozákonní proroctví a na jejich základě jsou přesvědčeni, že ví, odkud bude Mesiáš pocházet a jak bude vypadat. Bude z Betléma, bude z rodu Davidova a bude to slavný Mesiáš, který vysvobodí Izrael. Pravda, oni neví, že Kristus se ve skutečnosti v Betlémě, v městě Davidově, narodil, považují ho po právu jen za někoho z Galileje, a je pravda, že není zvykem interpretovat mesiášsky Jeremiášův předobraz, tedy čekat trpícího Mesiáše. To však nic

nemění na tom, že jejich hlavní problém je nejspíš jinde: Oni především nechtějí přijmout, že „tento“ Ježíš by mohl být očekávaný Mesiáš, zdá se jim až přespříliš obyčejný. Samozřejmě, že je to s důvody nepřijetí Krista složitější, ale dnešní odstrašující příklad vzdělaných a jinak zbožných farizeu před sebou prostě máme. Co nám může říkat? Že i naše časté očekávání, hledání či dokonce vyžadování nějak velkolepých či přímo spektakulárních Božích projevů může být i nám překážkou ke každodennímu přijímání Pána Ježíše, Boha, který se svým vtělením skryl i ve věcech zdánlivě obyčejných, každodenních, prostých. A je jedno, zda těmito „všedními věcmi“ (jak je krásně nazval Karl Rahner) jsou zrovna jeho přítomnosti profánní anebo sakrální...